

ЗВЯЗДА

Орган Цэнтральнага Камітэту камуністычнае партыі (большавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. кантора

СERAДА, 19 ВЕРАСЬНЯ

1928 г.

№ 216 (3023)

Конт. асобнага нумару ўстады 5 кап.

Год выдання дванаццаты.

УМОВЫ ПАПІСКІ:

ПЛАТА ЗА АБЭСТКІ:

За 3 мес. 80 к.; за 3 м-цы — 2 р. 80 к.; за 6 м-ца — 5 р.; за 1 год — 9 р. 75 к.

За рэдак. напісальні (папаста тэсту) — 50 кап. Ізмагародня — 1 р.

Паспорд тэсту ў два разы даражэй, пры шматразовым друкаванні — сніда на згоды.

Згодна пакт. СНК ад 10 верасня 1924 г. брацца зверху тарыфу 10 проц. падатку.

Падпісані і абвесткі прымаюцца: У Гал. Канторы газ. „Звязда“ — г. Менск, Саветскіх, 63, (трэці паверх) ад 9 гадз. раніцы да 3-го гадз. дня. У акруговых гарадах — у адд. Б.а. Дзярж. Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.

РЭДАКЦЫЯ — Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.

Выпрамідць лінію ў сельгаспадатковай практыцы

Сёлетні закон аб сельгаспадатку лабудовай такім чынам, каб пера-размеркаваць цяжар абкладання як па пасобных сацыяльна-эканамічных групах сялянства, так і па пасобных галінах сядзскае гаспадаркі. Закон усім вызвае ад падатку бедняц, вахоўвае ранейшы размер падатку для сярэдняга сялянства і ўзмацняе абкладанне заможнікаў і кулакоў.

З другога боку ставілася задача палегчыць абкладанне паліводства (шылькам паманшэння норм даходнасці) і павялічыць абкладанне другарадных даходаў. Зразумела, гэтыя задачы патрабавалі выключнае ўвагі да с.-г. падатку з боку мясцовага савецкага апарату. Аднак, з практыкі высветлілася, што на ўсёй апарат як след вразумеў свае задачы. Падрыхтоўча праца па с.-г. падатку — падлік аб'ектаў абкладання — прайшла в якаснага боку на зусім здавальняюча. Па тых матэрыялах, якія ўжо сабраны, заўважваюцца выпадкі, калі плошчы зямлі запісваліся ў абкладанне без грунтоўнай правяркі, на паказаных 1-2 асоб, пры чым уключаліся нават плошчы зусім не падлягаючы падатку, як балоты, лясны (Магілёўскі р.) А ў выніку гэтага мы маем у асобных выпадках няправільны, падмерны падлік зямлі. Плошчы павесу ў некаторых раёнах вызначаліся механічна — па плошчы пахадзі і па сярэднім процантах засеву.

значна павысіўся па некаторых сярэдняцкіх гаспадарках.

Абмылкі трэба напярэць безадкладна. Урад БССР ужо прыняў на гэтай справе спецыяльную пастанову, у якой акруговым і раённым выканаўчым камітэтам даручана тэрмінова правярціць правільнасць падлічаных аб'ектаў і налічаных абкладаў падатку. Гэтую задачу трэба выканаць у самы кароткі тэрмін. Раённы падатковы камісіі павінны на працягу 2-х тыдняў пераглядзець звысім усіх гаспадарак, абкладзеных у індывідуальным парадку, і выказаваць в іх усе гаспадаркі, якія ня маюць даходаў экспляатарскага характару. Пастанова ўраду дакладна вызначае аднакі экспляатарскі і кулацкіх гаспадарак. Гэта — гандаль, квотніцтва, сталая эксплятацыя складаных с.-гаспадарчых машын шылькам адчы іх у наймы, сыстэматычнае карыстанне ў сельскай гаспадарцы нанятая рабочая сіла, падлічка прамысловых прадпрыемстваў. Перадлік аднакі досыць дакладны і ніякому пашырэнню не падлягае. Усе гаспадаркі, якія не падыходзяць пад гэты аднакі, павінны быць абкладзены ў агульным парадку. Адначасова райвыканкомы павінны правярціць падлік неземляробчых заробаткаў. Выдаткі, звязаныя з вытворчасцю, трэба абавязкова выключыць з падлічаных сум, а рэшту абкладаць ў размерах прызначаных законам.

Побач з гэтым неабходна наогул правярціць абкладанне, бо частка сярэдніх гаспадарак, дзякуючы механічнаму ўжыванню закону, атрымала надмернае павышэнне абкладаў супроць леташніх. Выходзячы в налічка такога павышэння і в агульчца платяздольнасці гаспадаркі, раённы падатковы камісіі маюць права і павінны даць скідкі. У першую чаргу іх павінны атрымаць слаба-серадняцкія гаспадаркі, якія маюць шмат едакоў

Ня трэба растлумачваць вялікае значэнне ўсёй гэтай справы. Перад апаратам пастаўлена задача — напярэць дапушчаныя абмылкі, выпраміць лінію ў практыцы сельгаспадатку. Улічваючы велічыню ўсяго гэтага, урад складае адказнасць за ўсю гэтую справу персанальна на старшынь акруговых і раённых выканаўчых камітэтаў. З правадзеньнем працы трэба сыялацца, але разам з тым ня спыняць слаганання с.-гаспадатку. Першая рата яго павінна паступіць поўнасьцю і сцягчасова. Скідкі в падатку будуць рабіцца в 2 і 3 раты, а першую рату трэба сабраць у прызначаны тэрмін.

ПОЛЬШЧА ПАРУШАЕ РЫСКУЮ ЗГОДУ АБУРЭНЬНЕ ШЫРОКІХ КОЛАУ САВЕЦКАГА ГРАМАДЗТВА

Пратэст т. Кацюбінскага

17 верасня г. г. павераны ў справах СССР у Польшчы т. Кацюбінскі заявіў польскаму віце-міністру па замежных справах Высоцкаму пратэст в поваду прамовы валынскага ваяводы Юзэўскага, зробленай 2-га верасня г. г. на зьездзе дэпутатаў сойму і сэнатараў «блэку супрацоўніцтва в урадах» валынскага ваяводства. Як вядома ў прамове ваяводы Юзэўскага знаходзіўся вагдушаны вакліб да адарвання ад Савецкага Саюзу тэрыторыі, якая ўваходзіць у склад СССР. Тав. Ка-

цюбінскім было ўказана віце-міністру Высоцкаму, што саюзныя ўрады ўгледжаюць у гэтым выступленні валынскага ваяводы грубае парушэнне артыкулу пятага савецка-польскага мірнага дагавору 1921 году.

Віце-міністр Высоцкі заявіў ў адказ т. Кацюбінскаму, што міністр замежных спраў выдае афіцыйнае камюнікэ ў друку, у якім будзе абвергнута павяіўшыся ў польскіх газетах тэкст прамовы ваяводы Юзэўскага.

Газеты... наблыталі!

ВАРШАВА, 17. Польскае тэлеграфнае агенцтва (ПАТ) паведамляе: «У сувязі з артыкуламі, апублікаванымі ў часпі польскага друку з поваду прамовы валынскага ваяводы, выкладзенай у газетах «Пшэглэнд Валынскі» і «Земля Любелска», ПАТ'у в кампетэнтных крыніц паведалі, што тэкст, апублікаваны вышэйуказанымі газетамі, не зьяўляецца дакладным выкладаннем прамовы, зробленай ваяводам на закрытай канферэнцыі дэпутатаў і сэнатараў беспартыйнага блэку супрацоўніцтва в урадах. Пасля дакладнага вывучэння справы ўстаноўлена, што тэкст прамовы не зьяўляе нічога, што магчыма выклікаць явія-небудзь запярчальны».

„УКРАЇНА БУДЗЕ ТОЛЬКІ САВЕЦКАЙ“

— адказваюць працоўныя Украіны пятлюраўскаму прыхвасню

КІЕЎ, 17. Выступленне валынскага ваяводы Юзэўскага выклікала абурэнне сярод рабочых, сялян і працоўнай інтэлігенцыі Украіны. Праф. Шэрлемань заявіў: «Выступленне Юзэўскага выклікала ў мяне пачуццё глыбокага абурэння. Жалкая балбатня пятлюраўскага ўлюдна, акрамя пагарды, нічога выклікаць ня можа. З болем і гораччу украінскі народ успамінае раччу украінскіх штыхоў, аб якой гаворыць Юзэўскі. Назуковыя працаўнікі непарыўна звязаны з будаўніцтвам савецкай Украіны».

толькі міру. Выступленне авантурыста Юзэўскага яшчэ раз напамінае аб тым, што порах заўсёды трэба трымаць сухім, што нашы ворагі яшчэ не супакоіліся і марцаў аб стварэнні «незалежнай» Украіны пад сніпетрам польскага арла. Наша Украіна будзе толькі савецкай».

ХАРНАЎ, 17. Абурэнне харнаўскіх рабочых з поваду выступлення валынскага ваяводы Юзэўскага знайшло свой ярскі адбітак у рэдазе рэзольцыі пратэсту, ухваленай на мітынгах, што адбыліся сёньня.

АРЦЕМАЎСК, 17. Пашыраны пле-

Да савецка-нямецкіх эканамічных перагавораў

Спроба націску на савецкі ўрад

БЭРЛІН, 18. «Кельнішэ Цейтунг», у артыкуле, прысьвечаным нямецкаму пункту погляду на надыходзячыя савецка-нямецкія эканамічныя перагаворы, выказае думку, што нельга лічыць нібы Нямецчына вымушана дамагацца павялічэння свайго жытту на савецкім рынку, бо ёсць надзея ў недалёкай будучыне „на аднаўленне гаспадарчай сувязі між Нямецчынай і Францыяй імперыялізм цвёрда на-

Антысавецкае джала акупацыі Рэйну

„Юманітэ“ аб мэтак французскага імперыялізму

ПАРЫЖ, 17. «Юманітэ», падаючы вынікі перагавораў у Жэневе піша:

„Рэйнская праблема не паўноўжана ні на адзін крок у сваім вырашэнні. Францускі імперыялізм цвёрда на-

У пятніцу, 21-га верасня, а 6 з пал. гадз. увеч., у клубе „Саўгандалслужачы“ склікаецца СХОД ПАРТАКТЫВУ

Парадак дня:
Вывізі пастаноў VI-га Кангрэсу Камітэру і апошняга пленуму ЦК КП(б)Б.
Дакладчы тав. КНОРЫН.
Уваход па білетах, разасланых па ячэйках КП(б)Б. Члены ЦК, ЦКБ, АК, АКБ КП(б)Б і Бюро ЦК і АК ЛКСМ уваходзяць па сваіх пасведчаньнях.
МЕНАКРУГКОМ КП(б)Б.

Буйныя посьпехі на фронце партасъветы Добраахвотнасць партнавучанья цалкам сябе апраўдвае

У гэтым годзе мы наглядзем вялізарнае імкненне і энтузіязм да партыйнае вучобы сярод шырокіх колаў партыйцаў і беспартыйнага актыву. Тыя сумненні, якія ў каго-небудзь былі наконт добраахвотнасці вучобы, разляцеліся, як дым. Зараз ужо чуто другое: ніколі не чакалі такога ўздыму — вось словы цэлага раду партыйна-асъветных працаўнікоў.

Радавыя партыйцы, партактыў, беспартыйны рабочы актыв магутнай хваляй напаяняюць сьцены партыйных школ і камунізаэрсытэту.

Некалькі лічбаў і фактаў з практыкі Менскай арганізацыі:

У саўпартшколу ўжо прынята 550 чалавек, а ўсяго будзе прынята больш 600 — у два разы больш, чым у мінулым годзе. 60 проц. складу саўпартшколы складаюць рабочыя. Акрамя агульна-гарадзкой саўпартшколы такія школы ствараюцца пры ўсіх буйных прадпрыемствах — іх будзе да дзесяці з абхватам яшчэ 200-250 чалавек; такіх школ у мінулым годзе ня было.

У нармальных школах па раёнах, дзе яшчэ ня скончана камплектаванне, ужо прынята больш 700 чалавек. У вчэрнім камвузе лік жадаючых перавышае лік месц больш, чым у два разы.

Акрамя гэтага, існуе вялікае імкненне да прадметных і іншых гурткоў, якія толькі пачынаюць камплектавацца.

Разам з партыйцамі моцны напор да вучобы праяўляе беспартыйны рабочы актыв. У некаторых школах

(Гарраён) мы маем каля 60 проц. беспартыйных рабочых.

Трэба адзначыць, што гэты вялікі ўздым да вучобы, які мы наглядзем у Менскай партыйнай арганізацыі, звязан з тэй вялікай працай, якую правёў Менскі акругком і большасць парт'ячэен. Ячэйкі праявілі вельмі вялікую ініцыятыву ў растлумачэнні задач партыйнай вучобы і яе арганізацыі. Аб гэтым сьведчыць тое, што амаль пры ўсіх прадпрыемствах у Менску ствараецца тая ці іншая школа — зьмежавая, саўпартшкола і г. д.

Нам здаецца, што Менская арганізацыя не адна ў сваім вялікім уздыме да вучобы. Гэта ўздым характэрны для ўсёй КП(б)Б. Менская арганізацыя, як перадавы большавіцкі атрад, толькі яркава сыгналізуе аб гэтым уздыме.

Усё гэта накладвае вельмі вялікія абавязкі на партыйны арганізацыі. Уздым шырокіх партыйных колаў да вучобы трэба арганізацыйна замацаваць, зрабіць яго моцным большавіцкім капіталам, трэба, каб кожны паступаючы ў школу знайшоў поўнае задавальненне сваіх запатрабаваньняў. Таму — увага падбору кіраўнікоў школ, іх тэарытычнай і большавіцкай сыялдомасці, увага дробязям вучобы.

Менская арганізацыя дае добры прыклад. Усе апошнія арганізацыі павінны яго скарыстаць.

Яны павінны зрабіць усё, каб партыйна-навуцальны год, які мы пасьпяхова пачынаем, скончыўся б з такім-жа посьпехам.

Падрабязнасці змовы ў Гішпаніі

Арыштавана некалькі тысяч змоўшчыкаў

ПАРЫЖ, 12. Газеты паведамляюць падрабязнасці выкрытае ў Гішпаніі вялікай змовы супроць ураду Прымо-дэ-Рывера. Соткі змовы распаўсюджваліся на ўсю Гішпанію. Колькасць арыштаваных дасягае некалькіх тысяч. У Сарагосе з некалькіх сот арыштаваных больш паловы — вайскоўцы. У Мадрыдзе арыштавана 320 чал., у тым ліку вайскоўцы выратаваў рэспубліканцы. У Барселёне так-

сама арыштавана некалькі сот чалавек. У Вільёва па арыштах былі раскіданы размаляваныя афішы з вайсковым дапаўненням. У Барселёне, паміж іншым, арыштаваны супрацоўнікі і служачыя рады газет. Прымо-дэ-Рывера прыбыў у Сев-Сабасьдьяна ў Мадрыд і меў доўгую нараду з міністрамі ўнутраных спраў, юстыцыі і дырэктарам аэранкі.

У Польшчы Калі Будзе Скліканы Сойм

Між старшынёю сойму Дашыцкім і прэм'ерам Бартолам адбылася нарада. Пасля нарады старшынёю соймавага клятва з'явіўся да Дашыцкага з запытаннем, калі будзе склікана сесія сойму.

Пасодле чутак урад ня мае намеру склікаць сойм у верасні, як гэта вымагае канстытуцыя, а скліча сесію сойму ў канцы кастрычніка. Сесія будзе прысвечана разгляду бюджэту і змене канстытуцыі. Па звароце Пільсудскага з Румыніі, практычна змяніў канстытуцыю мае быць папярэджанні з ім.

Хабарнік — сапраўды ўрадоўца

„Работнік“ (№ 256) пацвярджае, што, паводле вестак з міністэрства прамысловасці і гандлю, арыштавана ў Львове на кірмашы Клепер сапраўды аказаліся служачым міністэрства.

Напныў бяздомных у Варшаву

Польшкі газеты паведамляюць, што ў апошні час у Варшаве наладжаны ночны напныў бяздомных, частку якіх накіроўваюць у Варшаву вясельныя самаўрады. Але, замест дапамогі, панская ўлада выдае... абержнік, а на голыя бяздомных вясельныя самаўрады насыліе „скарпінны“ накіроўвае назад выдаючы трыш за кошт... тым-жа вясельныя самаўрады, якія на месцы бясплатна дапамагаюць бяздомным.

Уцёк палітычны

З Сандамірскага аэропу ў Макатоўскі паліцый пераводзіла Філімона Стэфаняка, засуджанага за палітычную дзейнасць. Калі поезд знаходзіўся на пралёце Рушкаў—Плятай—Урсце, арыштаваны емскай праз вакно і ўцёк.

Замосьце — без сьвятла

12-га верасня выбухнуў вялікі пажар на месцавай электрастанцыі ў Замосці. Пажарам станцыя зусім знішчана. Замосьце засталася без сьвятла да пабудовы новае электрастанцыі.

Забастовачы рух

— „Работнік“ № 256 паведамляе, што ў выніку непаразуменьняў між фірмаю „Ропток“ і рабочымі, якія працуюць на пабудове калійнага выдуюшч—Гдыня, 10-га верасня выбухла забастовка. Бастуюць 300 рабочых.

У Зах. Беларусі Гараць маёнткі

„Слова“ (№ 211) паведамляе аб новай пажарах у Лідзкім павеце, якія нібы выніклі з прычыны падпаляў. Так, 12 верасня здарыўся пажар у маёнтку Марачоўскай—Уневошчызна, Ружанскай воласці. Страты ад пажару дасягаюць 100.000 злотых. 13 верасня выбухнуў пажар у маёнтку сэнатара Ваньковіча-Раманоўчы, Лебодзкай воласці. Страты дасягаюць 150.000 злотых.

Паведамляючы аб пажарах, манархічнае „Слова“ ўзьнімае цікавае пытанне: „Грамады“, старуючыся давесці сувязь між пажарамі і дзейнасцю ў тым жа „Грамады“.

У Літве Узмацненне Апазыцыйных Настрояў у Арміі

„Дзеньнік Віленскі“ (№ 211) паведамляе, што ў літоўскай арміі значна ўзмацніліся апазыцыйныя настроі. У выніку з гэтым, адначасна з арыштамі сацыял-дэмакратаў, былі праведзены арышты шэрагу афіцэраў шавельскага і воньскага гарнізонаў. Арыштавана некалькі афіцэраў, абвінавачаных у сувязі з групай Плячакініса.

Патаемны Сход у Шаўлях

„Дзеньнік Віленскі“ (№ 211) паведамляе, што ў гадзіну таўрогенскага паўстання ў Шаўлях адбыўся патаемны сход літоўскіх сацыял-дэмакратаў. Сход паставіў рашучы энергічны бар'ераў з дыктатурай Вальдэмараса.

Бэрлін — Іркуцк — Нанкін Перагаворы з Савецкім Урадам

ШАНХАЙ, 16. Паведамляюць, што ў выніку перагавораў паміж авіяцыйнай кампаніяй „Ляфт-Ганза“ і нанкінскім урадам дасягнута згода аб адкрыцці павятравай лініі Бэрлін-Іркуцк-Нанкін.

УВАГА: Павятравая лінія Бэрлін-Нанкін, якая, натуральна, павінна праходзіць праз тэрыторыю СССР, ня можа быць ажыццэўлена бяз згоды савецкага ўраду. Між тым, па маўчыхся у нас вестках, перагаворы, якія вядуцца з СССР і „Ляфт-Ганза“ аб устанавленні павятравай сувязі Нямеччыны з Далёкім Усходам, яшчэ не закончаны.

Маленькі фэльетон НА ХВАЛЯХ

Грыміць у Жэневе Брыян, аж сьліна пырскае вакол усёй зямлі. — Францыя перш за ўсё павінна думаць аб сваёй бяспечнасці. Мы павінны мець гарантыі... — Калі ласка, — торкае яго за рукаў Залескі, — скажэце таксама, каб Літва супакоілася і ня лезла са сваёй Вільняй. — Пачкайце... — Не забывайцеся, што Германія хавае ў сабе вялікую патэнцыяльную моц... — Будзьце ласкавы, скажэце яшчэ, каб Данцыг далучылі да Польшчы, — зноў цягне за падол Залескі. — Ды ня лезьце-ж, пачкайце!..

Французскі імпортны чыгэрда намеран заставацца ў Рэйнскай краіне і ўстанавіць міжнародны кантроль, які ўзакладвае дапамаць аб перамоце саюзьнікаў і які яшчэ больш узмацніць уціск вероўскага дагавору. Французскі імпортны чыгэрда намеран заставацца ў Рэйнскай краіне і ўстанавіць міжнародны кантроль, які ўзакладвае дапамаць аб перамоце саюзьнікаў і які яшчэ больш узмацніць уціск вероўскага дагавору. Французскі імпортны чыгэрда намеран заставацца ў Рэйнскай краіне і ўстанавіць міжнародны кантроль, які ўзакладвае дапамаць аб перамоце саюзьнікаў і які яшчэ больш узмацніць уціск вероўскага дагавору.

Камуністыя перамаглі ўсенароднае галасаваньне ў Нямеччыне будзе

БЭРЛІН, 17. У сёнешнім нумары ўрадовага вестніку апублікавана афіцыйнае паведамленьне аб згодзе міністэрства ўнутраных спраў дапусьціць збор подпісаў за арганізацыю ўсенароднага галасаваньня па пытаньні аб пабудове браньносаца. Тэрмін заявак устанавіваецца з 3 па 16 кастрычніка.

Прапанову кампартыі ўстанавіць тэрмін заявак, каб ён ахапіў тры тыдзні, у мэтах палегчыць удзел у галасаваньні рабочым, якія працуюць далёка ад месца іх сталага жытэрства, міністэрства ўнутраных спраў адхіліла.

„Красін“ ідзе на поўнач

ЛЕДАКОЛ „КРАСІН“, 17. Осьбіна раніцай, а 4 гадз., ледакол „Красін“ знаходзіўся на 81 градусе паўночнай шырыні і 19 градусах 37 мін. усходняй даўгаты. Ледакол ідзе на поўнач. Ідзем у разрэжаным палярным ільдзе. Тэмпература — 6 градусаў ніжэй нуля.

РОЗНАЕ

** У БУЭНОС-АЙРЭСЕ (Аргэнтэна), адкрылася выстаўка савецкай вытворчасці, арганізаваная „Южамторгам“. ** У ГЕЛЬСІНГОРС прыбыла латвійская флётылія ў складзе аднаго крэйсера, двух мінных суднаў і двух падводных лодак. ** У ПАРТАРЫКО гураганамі зусім зьвінчан урадаў фруктаў, туну і кавы. Шляхі зносіў ушкоджаны. Тэлефон бяздзейнічае. У партыю Партарыко ватапула некалькі суднаў. ** У ЗАХОДНЯЙ ЧАСТЦЫ ПАЗШ лягуе моцны гураган. У штаце лінойска зруйнавана адна фабрыка, забіта 30 рабочых, 125 паранены і 50 вагінулі няма ведама дзе.

Разгалосьці на перамовах шасьці дзяржаў

БЭРЛІН, 17. Вынікі жэнеўскіх перагавораў аб спыненні акупацыі Рэйнскай краіны надта крытычна ацэньваюць у палітычных колах, у тым ліку і прыхільнікамі „заходняй арыентацыі“. У КОЛАХ НЯМЕЦКАЙ ДЭЛЕГАЦЫІ АДЗНАЧАЮЦЬ, ШТО НАУРАД ЦІ УДАСЦА ХУТКА ЛІКВІДАВАЦЬ ІСНУЮЧЫЯ РАЗГАЛОСЬСІ.

ПРЫЕЗД ДЭЛЕГАЦЫІ ЭСТОНСКІХ ПРАФЕСІЯЎ

ЛЕНІНГРАД, 17. 16-га верасня адбыўся першы вялікі ваенны паход членаў прафсаюзаў. Ён быў наладжан прыстасавана да складу ўдзельнікаў. Палкі былі ўкамплектаваны, заложылі чынам, „лікай індустрыялі“: тэкстыльшчыкамі, швейніцамі, а таксама працаўнікамі аэсэты, саўнадаў, служачымі і інш.

ПРЫЕЗД ДЭЛЕГАЦЫІ ЭСТОНСКІХ ПРАФЕСІЯЎ

ЛЕНІНГРАД, 17. Прыехала з Рэвэлю дэлегацыя эстонскіх прафсаюзаў у складзе 9 чалавек. Дэлегацыя наведвала Эрмітаж, Музей рэвалюцыі, была на „Красном Трубоўніку“, а потым у палаты працы, дзе падрабязна азнаёмілася з працай прафэсійных арганізацыяў.

АДКОЎЛЕНЬНЕ Ў ПАРТЫІ ПЯТАКОВА

МАСКВА, 18. Дагм пастаноў ЦКК аб аднаўленьні ў рады УсеКП(б) тав. Пятакова Г. Л. Прымаючы пад увагу, што тав. Пятаков Г. Л. выканаў патрабаваньне 15-га зьезду УсеКП(б) у адносінах традыцыйнай апазыцыі, заваяваў адкрыта аб сваёй памылкай і даказваючы партыі шчырае жаданьне выправіць на рабоче свае памылкі, аднавіць у партыі т. Пятакова, адначасна пераключыў у часу яго выключэньня з партыі, з 21 з 19 сьнежня 1927 году на 14 верасня 1930 г.

САКРАТАР ПАРТІАЛЭГІ ЦКК УСЕКП(Б) ЯСРАСЛАЎСІ.

Але вось грыміць у Варшаве Залескі: — Досыць ужо валаводзіцца з гэтай Літвой! Час ужо ўсю ўкраіну далучыць да Польшчы! Дакуль мы будзем цягнуць пад бокам нейкую Савецкую Беларусь, якая належыць да нашых законных крэсаў! Яшчэ-ж Польшка ня згінэла.

Але вось грыміць у Варшаве Залескі:

— Досыць ужо валаводзіцца з гэтай Літвой! Час ужо ўсю ўкраіну далучыць да Польшчы! Дакуль мы будзем цягнуць пад бокам нейкую Савецкую Беларусь, якая належыць да нашых законных крэсаў! Яшчэ-ж Польшка ня згінэла. Радасна загудзі ўсе польскія газеты. Веседа стала на душы польскага пана, як у часе Стэфана Баторыя. І сьвет зрабіўся мілым, і будучыня вабішчэла. А потым зноў пасаджэньне ў Жэневе. А потым зноў прамова ў Варшаве. Так пакуль што, дзякуй богу, і перабываюцца. Яна Маур.

Прэзідыум „ВМБНТ“ рашыў зьвернуцца да ўсіх інжынерна-тэхнічных працаўнікоў з прапановай — зьвязацца разам з усёй пралетарскай грамадзкаю праўдлівай і бесперабойнай жод вытворчасці. Асабліва ўвагу трэба зьвернуць на разьвіццё шырокай самакрытыкі спрод інжынерна-тэхнічных працаўнікоў у таліне капіталістна будыўніцтва і рацыяналізацыі вытворчы працэсу.

УСЕСАЮЗНАЯ НАРАДА РЕДАКТАРАУ

МАСКВА, 18. АПА ЦК паведамляе, што ўсенародная нарада рэдактараў адкрылася ў суботу 22 верасня а 12 гадзіне дня, у памяшканьні дзяржаўнага інстытуту журналістыкі, вул. Першага мая (быўш. Мясніцка), 13.

ВАЕННЫ ПАХОД ЧЛЕНАУ ПРАФСАЮЗАУ

ЛЕНІНГРАД, 17. 16-га верасня адбыўся першы вялікі ваенны паход членаў прафсаюзаў. Ён быў наладжан прыстасавана да складу ўдзельнікаў. Палкі былі ўкамплектаваны, заложылі чынам, „лікай індустрыялі“: тэкстыльшчыкамі, швейніцамі, а таксама працаўнікамі аэсэты, саўнадаў, служачымі і інш.

ПРЫЕЗД ДЭЛЕГАЦЫІ ЭСТОНСКІХ ПРАФЕСІЯЎ

ЛЕНІНГРАД, 17. Прыехала з Рэвэлю дэлегацыя эстонскіх прафсаюзаў у складзе 9 чалавек. Дэлегацыя наведвала Эрмітаж, Музей рэвалюцыі, была на „Красном Трубоўніку“, а потым у палаты працы, дзе падрабязна азнаёмілася з працай прафэсійных арганізацыяў.

АДКОЎЛЕНЬНЕ Ў ПАРТЫІ ПЯТАКОВА

МАСКВА, 18. Дагм пастаноў ЦКК аб аднаўленьні ў рады УсеКП(б) тав. Пятакова Г. Л. Прымаючы пад увагу, што тав. Пятаков Г. Л. выканаў патрабаваньне 15-га зьезду УсеКП(б) у адносінах традыцыйнай апазыцыі, заваяваў адкрыта аб сваёй памылкай і даказваючы партыі шчырае жаданьне выправіць на рабоче свае памылкі, аднавіць у партыі т. Пятакова, адначасна пераключыў у часу яго выключэньня з партыі, з 21 з 19 сьнежня 1927 году на 14 верасня 1930 г.

САКРАТАР ПАРТІАЛЭГІ ЦКК УСЕКП(Б) ЯСРАСЛАЎСІ.

Але вось грыміць у Варшаве Залескі: — Досыць ужо валаводзіцца з гэтай Літвой! Час ужо ўсю ўкраіну далучыць да Польшчы! Дакуль мы будзем цягнуць пад бокам нейкую Савецкую Беларусь, якая належыць да нашых законных крэсаў! Яшчэ-ж Польшка ня згінэла.

Але вось грыміць у Варшаве Залескі:

— Досыць ужо валаводзіцца з гэтай Літвой! Час ужо ўсю ўкраіну далучыць да Польшчы! Дакуль мы будзем цягнуць пад бокам нейкую Савецкую Беларусь, якая належыць да нашых законных крэсаў! Яшчэ-ж Польшка ня згінэла. Радасна загудзі ўсе польскія газеты. Веседа стала на душы польскага пана, як у часе Стэфана Баторыя. І сьвет зрабіўся мілым, і будучыня вабішчэла. А потым зноў пасаджэньне ў Жэневе. А потым зноў прамова ў Варшаве. Так пакуль што, дзякуй богу, і перабываюцца. Яна Маур.

Парляманцкія выбары ў Швэцыі і Даніі

Прырост галасоў за кампартыю на 100 проц.

СТАКГОЛЬМ, 17. Парляманцкія выбары ў Швэцыі адбываюцца ва ўмовах надзвычайна інтэнсіўнай выбарчай барацьбы. Камуністыя, якія заваявалі 6 мандатаў, замест ранейшых 4, захавалі тры ранейшыя мандаты і адзін згубілі, атрымаўшы тры новых. У Гэтэборгу камуністым не хапіла ўсяго 98 галасоў для атрымання аднаго мандату. Усяго да гэтага часу камуністыя атрымалі 130 т. галасоў, што зьяўляецца павялічэньнем на 100 проц. у параўнаньні з мінулымі выбарамі.

Пірава перамога лібэраляў у Даніі

КАПЭНГАГЕН, 17. У зьвязку з устарэўшай выбарчай сыстэмай, якая захоўваецца ў Даніі, у выніку выбараў у ніжнюю палату сацыял-дэмакраты атрымалі ўсяго адзін новы мандат, на гледзчы на тое, што лібэраляў, сабраных с.-д., павялічыўся на 56 проц. Кансерватыўная і радыкальная партыя некалькі павялічылі лік мандатаў, урадавая партыя (лібэральная) — згубіла. За Урад падаюць 444.082 галасоў, супроць 453.186, падаюць за іншыя партыі. Лідэр сацыял-дэмакратаў Стаўнінг лічыць гэтыя суадносіны выстарчальнымі для таго, каб патрабаваць новых выбараў і адстаўкі Ураду. Прэм'ер Магсён-Люгдаль адхіляе гэтыя патрабаваньні, лічыць, што яны супярэчаць прынцыпам парляментарызму.

1.300 ЧАЛАВЕК ЗАБІТЫ ГУРАГАНАМ у Партарыка і Гвадэлупе

НЬЮ-ЁРК, 16. Як паведамляюць з Партарыка (выспа ў Карэйскім моры) урачыны і ліўні зусім апусьцілі краіну. Агульны ліч згінуўшых дасягае да тысяч чалавек. 700 тысяч чал. набыліся кватэр — большая частка — беднякі-схлібе. Урадавай амаль усеў знішчана. Краіне пагражае голод. Галодныя сьляне накіроўваюцца ў гарады, патрабуючы гарчу.

Спаўняюцца падпімаючы чыны на харчовыя прадукты. У зьвязку з тым, што шматлікі зносіў у Партарыка ўшкоджаны, весткі аб страмах і разбурэньнях затрымліваюцца. Гураган перакінуўся ў Флорыду (у паўночна-заходнім кірунку).

Японія распальвае ўнутраную барацьбу ў Кітаі

ШАНХАЙ, 16. У кітайскіх колах Шанхаю прыдаець вялікае значэньне нечаканаму прыезду японскага генэрала Саканісі, вядомага ў якасьці прыяцеля ў Пей-фу і прыхільніка Таянага. Саканісі, ваявіў: „Гэтая мая месьціца толькі ў зборы вядомых старых кітайскіх карцін“.

У гэта кітайскі друк ня верыць і яноў абвінавачвае Японію ў спробах працягнуць унутраную барацьбу ў Кітаі. На словах газет, Таянага адпавядае японскаму генэралу штабу 200 тыс. іен для работ у Манголіі. Далей друк паведамляе, што акрамя раней адпраў-

леных 300 афіцэраў, у сучасны момант ў Манголію наслалі пад вядомым настаянікам яшчэ 160 японскіх афіцэраў.

** Загінуў гішпанскі аэранаўт Мола. 15 верасня ён зьнік у паветраным шары на вялікую вышыню. Мола, як відаць, загінуў з прычыны недахопу тлэну на той вызначнай вышыні. Якой ён, судзічы па прыборах, дасягнуў.

** У Гішпаніі каля Сарагоскі здарылася сутычка паміж экспрэсам і аўтамабілем. 4 пасажыры аўтамабіля забіты.

Арышт 10-ці ў Рызе

РБГА, 13. Учора аэранка зрабіла вобскі і арышты ў радзе большымі хас пад прадолам, быццам частка супрацоўнікаў гэтых хас знаходзіцца ў сувязі з арыштаваным на днях „выдатным камуністам“. Арыштавана 10 чалавек.

Прамыслоўцы ашукалі рабочых

ЛЕНДАН, 17. На канфэрэнцыі аўстраляйскай фэдэрацыі працаўнікоў воднага транспарту была прынята пастава, згодна якой бастуючыя партовыя рабочыя павінны былі ў палядзёлак аднавіць работу, яшчэ да сканчэньня перагавораў з прадпрыемствамі. Аднак, работа аднавілася не ва ўсіх партох. Прадпрыемцы адмаўляюцца ўступіць у перагаворы з прадстаўнікамі саюзу да той пары, пакуль работы ня будзе адноўлена ўсёды.

„Дзядзькі Сама“ не датычыць...

ЛЕНДАН, 17. Паводле паведамленьняў „Дойл Тэлеграф“, Кулідж рашыў «не зьвяртаць увагі на англа-францускаю марскую угоду», іншымі словамі, неалежна ад таго, ці будзе згода анулявана, ці захавана, ПАЗШ будзе працягваць па сваім меркаваньні будаваць тэны ваянныя судны, абмежаваць пабудову якіх імкнецца неча згода.

Камсамол выйшаў у культурны паход

Вайна бытавой „трохполцы“: п'янству, няпісьменнасці і бруду

На ўрачыстым пасяджэнні ў клубе імя Леніна

У камсамоле пайшло ў ход новае слоўца — «культурмея». Мы яшчэ на маім жывога канкрэтнага вобразу, які-б адлюстравуў гэтае разуменне. Тыя «культурмея» — гэта крышталізацыя. Камсамол абвясціў двухмесячны культурны паход. Гэты паход высуне сваіх найбольш галоўных і найбольш важных тэм. Гэты паход высуне сваіх найбольш важных і найбольш важных тэм. Гэты паход высуне сваіх найбольш важных і найбольш важных тэм.

— Ганьба, таварышы! Мы гаворым аб культуры, мы гаворым аб адукацыі... А што мы бачым вакол нас? Пасяджэнне пачата са спазненнем на 2 гадзіны. Для такіх рэчаў няма апраўдання!

— Наш быт, — гаворыць далей тав. Галавач, — трымаецца на трох кітох: п'янстве, няпісьменнасці і бруду. Супраць гэтых трох кітоў, супраць гэтай «трохполцы» нашага быту мы выступаем сёння ў паход. Мы яшчэ ў высокай ступені някультурны ў параўнанні з тымі задачамі, якія перад намі стаць. Каб краіну пераўтварыць у краіну культуры, трэба адмацаваць лавяныя і ачышчаныя студыі, аб працунай у масе кнізе, аб «трагедыі» папулярнай піўной бутэлькі... Аб многім павінны сказаць будучы пераможцы.

— Не адмахвацца ад буржуазнай культуры. Марксысцкі перапрацоўваць яе. Зрабіць нашу культуру масавай.

Тав. Славінскі дадаў:

— Усякі пачынальні добры, калі ў іх ёсць плянаваць. Успомнім горкі вопыт «Лігі часу». Колькі калясці шумелі аб гэтай «Лізе», а што вышло? Нічога. Толькі пры штодзённай упартай працы на пляне, толькі пры сумяляных бальшавіцкіх адносінах да справы можна, на сутнасці, дабіцца вядомых поспехаў. Інакш — нічога ня будзе.

Першыя крокі былі крывыя. Свой культурны паход менскія камсамольцы пачалі зусім не пакультурнаму.

Яшчэ ў нядзелю, у ДOME культуры, калі адчыняў свой паход адзін гарадскі раён ЛКСМБ, — гэта някультурнасць кінулася ў вочы. Здаецца, што можа быць прасцей — заняць свае месцы, згодна рэдакцыі білету. Дык не. Рассяліся, як паліца.

Калі камсамольцы прасілі ўстаць і адрывацца ад заняткаў месца, ён заклапочана пытаў:

— А які ў вас бок?

— Лева...

— Ну дык кладзецца на левы бок.

— Мы не крахаборцы — мы робім грандыёзную рэвалюцыйную справу. Калі ў арбіту культурнай працы ўцягваюцца тысячы, мільёны людзей, — тады кожная дробязь набывае вялічэзнае значэнне. Таму мы павінны змагацца за кожную лішнюю хвілінку, за фортку ў кватэры, за лаванню, за чыстую студыю, за лікбес, за плавальніцу, за чайную.

Тав. Садоўскі гаворыць у трыбуны аб кавіртных мерапрыемствах, намечаных мяскай камсамольцай.

Камсамол правядзе па гарадзе вучот усёх няпісьменных. Мабыцца на 250 камсамольцаў — бясплатных ліквідатараў. На срэдкі, якія з'яканомлены, дзякуючы гэтай адчыненню лікбесу на акраінах і ў прыгарадных вёсках. Адчынецца чатыры школы для малалісьменных.

Стварэцца брыгада камсамольцаў-цырульнікаў, якая выведзе ў вёску і наладзіць пагалоўную стрыжку насельніцтва... Брыгада кавалёў... Брыгада каморнікаў... Значыцца піўныя кран у Акіябрцы... Давяе культурныя чайнікі... Конкуренцы на новай чалавек... Забарона кармлення свінёй у хатах... Ачыстка студыяў... Стварэнне тэатру рабочай моладзі...

Гэты трук выклікаў раскасіты рогат ажурнае. За сталом прывядуць камсамольскія кіраўнікі сядзеі ў шалках. Абшары даклад праф. Замойца аб талотым не адбыўся. Усё гэта — «культурны паход».

Сход камсамольскага актыву Менску, прысвечаны адчыненню культурнага паходу, пачаўся з спазненнем на 2 гадзіны. Чырвоная зала клубу імя Леніна была пазаўчора напалову пустая, калі тав. Галавач абвясціў адчыненню урачыстае пасяджэнне пленуму ЦК, АК і РК ЛКСМБ... І адразу-ж хлесткае камсамольскае слова парухнула ўсе «пабудыны» ўмоўнасці і алучыла ў

— Наш паход закончыцца суботнікам на карысць школы. Трэба памятаць, што адным паходам культурнай рэвалюцыі ня зробіш. Культурнае гэта пачатак, гэта старт нашага масавага руху за культуру, нашай упартай барацьбы за перабудову быту.

Тав. Ігнаціўскі чытаў камсамольцам вытрымкі з Чыніна. Ён прывёў думкі Уладзімера Ільіча аб культуры — гоніліна-простыя нямірушчыя думкі, якія, аднак, да гэтай пары ня ўцягнены, як належыць, камсамольскай масай.

Добры плян. Дзелавы плян. Ён ужо праводзіцца ў жыццё. Ячэйка Велідэтехнікуму, напрыклад, узялася ўжо за ліквідуючы няпісьменнасці 300 чалавек на Камароўскай акраіне. Камсамольцы «Метал» дабіваюцца адчынення піўной краны недалёка ад заводу.

Трэба запаліць агні энтузіязму, трэба ўзяць віхуру жывога канкрэтнага працы і намечаны плян поўнасьцю правесці ў жыццё.

Пасяджэнне заканчваецца прыняццем адозвы да ўсёй працоўнай моладзі і заклікам узяць самы актыўны ўдзел у культурным паходзе камсамолу.

Міх. Г.

3-Я СЭСІЯ ЦВК БССР

Масавая праца саветаў

Разгортванне савецкай дэмакратыі — асноўная задача перавыбарнай кампаніі. 235 тыс. рабочых і сялян Беларусі прымаюць актыўны ўдзел у савецкай і грамадскай працы. Дэпутаты гарсаветаў невыстарчальна ўважліва адносяцца да выканання наказаў працоўных. Мы павінны дабіцца сыстэматычнай справы дэпутатаў перад выбаршчыкамі

(Ранішняя пасяджэнне 18-га верасня)

Даклад сакратара ЦВК т. Хацкевіча

Актыўнасць працоўных — аснова савецкае сыстэмы

— Мы маем, — кажа тав. Хацкевіч, — падавычайна вялікія дасягненні ва ўсіх галінах сацыялістычнага будаўніцтва. Дыктатура пралетарыату адрозніваецца ад буржуазнага ладу тым, што важнейшыя пытанні нашага гаспадарства і палітычнае жыццё вырашаюцца калектыўнай волі шырокай масы. Кожнае пытанне абгаворваецца на шматлікіх сходах, з'ездах і пленумах, дзе пасяджаюць прадстаўнікі рабочых і сялян.

Мы зараз у БССР маем вельмі вялікі актыўны ўдзел у савецкай і грамадскай працы. Гэты актыў дасягае 235.000 чалавек — звыш 10 проц. колькасці выбаршчыкаў у саветы. 48.000 чалавек абраны ў органы ўлады. 41.000 працуе членамі камісій пры савецкіх арганізацыях.

Мы павінны адзначыць, што масавая праца саветаў значна палепшылася, пашырэнне праў саветаў, павялічэнне актыўнасці мас, зрабілі саветы важнейшым фактарам

казаў выбаршчыкаў. Віцебскі гарадскі савет зрабіў прыкладную працу. Ён дасканала разглядаў усе прапановы і наказы выбаршчыкаў. Звыш 50 проц. прапалоў прыняты і ўключаны ў плян працы. У далейшым неабходна самым уважлівым чынам разглядаць наказы і прапановы рабочых выбарчых сходаў.

Дэмакратыя ў сельсаветах

Далей, тав. Хацкевіч перайшоў да характарыстыкі работы месцачковых і сельскіх саветаў. Іх работа палепшылася, але яна настолькі слаба, што не з'яўляецца належнага тэмпу сацыялістычнага будаўніцтва на вёсцы. Перад усімі намі стаіць задача ўмацаваць масавую працу месцачковых і сельскіх саветаў.



Т.т. Галавач і Прышчэпаў гутараць з сябрамі — членамі ЦВК

палітычнага і гаспадарчага жыцця краіны.

Але мы яшчэ маем рад недахопаў, якія перашкаджаюць масавай працы. У савецкіх арганізацыях яшчэ невыстарчальна ўцягнуты рабочыя і сяляне, мы яшчэ не дабіліся сыстэматычнай справы дэпутатаў перад выбаршчыкамі.

дзённую саветаў выклікае падміну працы прывядумаў індывідуальнай работай старшыні і сакратароў. Прыклады: Чачэвіцкі сельсавет, і Дубінінскі сельсавет, якія склікалі пленумы раз у год.

Пры ўсіх саветах, за рэдкім выключэннем, існуюць камітэі. Часта

застрэць увагу на гарсаветах, якія павінны адгледжваць галоўную ролю ў справе вылучэння рабочых і дзе мы пакуль што маем самы мізэрны лік вылучэнцаў.

Вадата дня — наладзіць таварыскую сувязь з вылучэнцамі, стварыць спрыяльныя ўмовы для іх працы.

Неабходна павялічыць процант жанчын у саветах

Перайшоўшы да пытання аб удзеле жанчын у саветах, тав. Хацкевіч адзначае, што апошнія перавыбары далі звышзвычайна ліку жанчын у саветах. 7 з паловай процант жанчын-членаў саветаў — налічваюцца перавыбары на гэтым пытанні трэба з'яўляць асабліва ўвагу.

У выніку перавыбароў адначасова

ва наглядаюцца павялічэнне процанту жанчын у складзе прэзідыумаў і старшын сельскіх і месцачковых саветаў павялічыўся в 2,7 проц. да 3,8 проц., старшыні саветаў — в 0,9 проц. да 1,5 проц., членаў АК — в 7,6 да 8,8 %, членаў прэзідыумаў гарсаветаў — да 9,4%, членаў і кандыдатаў ЦВК — да 12,9 проц. Кідаецца ў вочы, што процант жанчын-членаў і кандыдатаў вышэйшых савецкіх установаў больш вялікі, чым адпаведны процант у нізавых савецкіх органах. Гэта становішча нельга прызнаць нармальным.

У заключэнне тав. Хацкевіч спецыяльна на задачы падыходзячай перавыбарчай кампаніі. Неабходна прыняць усе меры да разгортвання масавай работы саветаў.

Вячэрняе пасяджэнне 17-га верасня

Бюджэт БССР адпавядае інтарэсам працоўных (3 прамовы т. М. М. Галавача)

Апошнім у спрэчках па дакладу аб дзяржаўным бюджэце выступіў старшыня Савету Народных Камісароў тав. Галавач.

— Тыя спрэчкі, якія разгарнуліся на сесіі пры абгаворванні дзяржаўнага бюджэту на 1928-29 год, — сказаў тав. Галавач, — яскрава сьведчаць аб тым, што выросткі рабоча-сялянскія масы і працаўнікі месцачковых і сельскіх саветаў вельмі вялікі інтарэс да гэтага асноўнага пытання сацыялістычнага будаўніцтва.

Бюджэт у сыстэме развіцця народнай гаспадаркі, ва ўмовах пралетарскай дыктатуры, павінен быць прадуманым вельмі вялікі інтарэс да гэтага асноўнага пытання сацыялістычнага будаўніцтва.

Ці выконвае дзяржаўны бюджэт БССР гэтыя задачы?

Аб гэтым яскрава сьведчаць лічбы, якія вылазяць тут народны камісарыяты тав. Мікуціч.

Па тых напярэдніх даных, якія мы ўжо маем, мы і самі сказаць, што наш бюджэт у наступным годзе ахопіць 50 проц. усёго нацыянальнага прыбытку. Гэта досыць станоўчы паказчык.

Лічбы бюджэту адказваюць таксама на пытанне, ці адпавядае ён інтарэсам працоўных і сялян.

вага выдаткаў на народную гаспадарку. Яна складала ў 1926-27 годзе 28 проц., у 1927-28 — 32 проц., а ў наступным 37,6 проц. бюджэту.

Значна растуць выдаткі на сацыяльна-культурныя патрэбы. Прырост іх звышзвычайна ў 21,6 проц. Затое звышзвычайна выдаткі на адміністрацыйныя патрэбы.

Ніводная капіталістычная краіна ня мае такой структуры бюджэту, дзе бы так яскрава адбілася інтарэсы народна-гаспадарчага і сацыяльна-культурнага развіцця.

Калі ў нас удзельная вага выдаткаў на кіраўніцтва складае 6,8 проц., а іншыя срэдкі бюджэту ідуць цалкам на задавальненне гаспадарча-культурных патрэб насельніцтва, — мы ў нашых заходня-эўрапейскіх суседзях бачым зусім іншы малюнак.

Бюджэт пралетарскай дзяржавы на 90 проц. накіраваны на аднаўленне народнай гаспадаркі і культуры, бюджэт капіталістычных дзяржаў цалком прыстасоўваецца да прыгнечэння пралетарыату і працоўных мас.

Я ўжо не кажу аб тым, што ў наш дзяржаўны бюджэт не уваходзіць выдаткі на транспартнае будаўніцтва, у якім мы на тэрыторыі БССР маем вялікі ўкладальні, чэ ўваходзяць капітальныя работы ў лініі сувязі, якія праходзяць па агульна-саюзным бюджэце.

Па дарожным будаўніцтве ў гэтым годзе адзін Беларэс затрачае каля 10 міль. рублёў.

Наркамштэль праектуе ўкладзіць у адну пабудову Менскай тэлефоннай станцыі каля 2 міль рублёў.

Гэтыя вялікія сумы з'яўляюцца павя-

2-і пленум ЦВ ЛКСМБ

Самакрытыка ў камсамоле

3 ДАКЛАДУ САКРАТАРА ЦК ЛКСМБ ТАВ. ГАЛАВАЧА

— Камсамол Беларусі толькі пачаў дасягаць у галіне разгортвання самакрытыкі. Ужо пачаў раскрыты гэтыя справы, як Віцебск, Гаўск, Каралінінскі раён у Мазыры. У гэтых арганізацыях ЛКСМ пачалося загіганьне клетчак камсамольскага апарату, што было сваячасова выяўлена.

роцілінасці — гудзіе часта добрыя пачынанні ячэек (нядобра в інструктарскімі групамі ў менскім гарадзкім ЛКСМ, в ініцыятыўнымі групамі фабрыкі «Чырвоная Вярэіна»).

Аб новай сыстэме працы ў нас пакуль што толькі гавораць, ня глядзячы на пастановы камсамольскіх з'ездаў.

ба, каб актыўна не выпускаў у рук кіраўніцтва самакрытыка. Не адрываўся ад мас. Мы маем у асноўным здаровы актыў. Але адно ёсць выключна важнае, на чым мы можам сарвацца — гэта на вылучэнні новага актыву. Нем трэба паспаць, — кажа тав. Васілевіч, — дзвёх жанчын на курс марксыстаў. Мы не знаходзім гэтых жанчын з адпаведным партыйным і вытворчым стажам. А чаму? Таму, што ня ведаем мы актыву. Выпадкова нясурабана вылучаем актыву. Мы ініцыятыву мас рэадуем, актыўнасць і запатрабаваныя павысяцца, трэба палітычна кіраўніцтва, трэба змяніць абнавіць, арабочыць актыву, а як ведае актыву ЦК? Ці-ж толькі ведае сакратароў АК, аргадзелаў, сакратароў РК дый то, мабыць, на 25%. Таксама ня ведаюць актыву і нашы арганізацыі.

У Гаўску забралі аб паўнай лініі росту. У арганізацыі аказалася 24% пралетарскага асяродку разам з 4,8% батракоў, 19% служачых і 11% сама-тужнікаў. І ня даўна, што арганізацыя з такім сацыяльным складам праваляла гаспадарчыя кампаніі, не жадала прадаваць в батракамі («забыў» выростку купіць, каб батракоў у ачытку ўцягнуць) — словы аднаго сакратара ячэйкі). Сакратарамі некалькіх ячэек былі быўшыя сянькі ўпадзінкаў. Сакратар райкому помні-

— Мы не вылучаем на кіруючую, самастойную працу батрака, у нас няма ніводнай дзвючынны сакратара райкому. Трэба ў надыходзячы райнафэрэнцы дабіцца таго, каб у кожнай акрузе былі дзвёе дзвючынны сакратары райкомаў.

Выступаючы на дакладу тав. Галавача адзначыў, што в самакрытыкай у камсамоле мы толькі раскватываемся.

— Самакрытыка ў нізках разумеюцца.

— Самакрытыка ў нізках разумеюцца.

рабіць—аднае быў заўсёды адпаведна: «рапей арабце, а калі будзе драйна, мы вас напавім». Характэрна для ўсіх гэтых выпадкаў тое, што парткіраўніцтва было зусім слабое.

Трэба завіць трывогу,—гаворыць тав. Галавач,—перад партыйнымі камітэтам, арганізацыямі. Трэба ўскрываць гніль, чысціць яе. Трэба праявіць выбарачную праверку некаторых нашых вясковых арганізацый ЦКМБ.

— Шмат у нас недахопаў і ў працяжэнні самой самакрытыкі. Ёсць такія настроі сярод актыву: «Крытыкуйце, браткі, крытыкуйце». Драйна, што камсамольскія газеты асвятляюць амаль выключна недахопы. Трэба, каб разам з дрэнным, выяўляць і нашы дасягненні, каб не параджаць пэсымізм, упадніцтва, а выхоўваць энтузіястычкі будаўніцтва, памочыць нянавісьці да недахопаў.

— Правадзеньне новай сістэмы працы дэмакратычна і вылучэннем актыву. Формы вопыт новай сістэмы працы камсамолу мы маем (прыбліжнікі) арганізатары, ініцыятыўныя групы, вытворчыя пераключкі, бесплатны інструментальны. Але налічча ў актыве і шпэраде інертнасьці, рудзіны нева-

накрыўдзіцца» (Малінін, 1931).

— Самакрытыка яшчэ не разгорнута таму, што ў ячэйках на добра прапрацавалі ліст ЦК УсеЛКОМ аб самакрытыцы, некаторыя камсамольцы бяліца крытыкаваць, і дрэнна, што ўскрытыя рабочымі недахопы не напраўляюцца, прапановы не праводзяцца ў жыццё. Так, ячэйка трасо парткіраўніцтва выкрыла справу Дзяржаўнага банка, некаторыя камсамольцы «сраглядалася». А гэта—«срачароўвае» хлапоў (Рубенчык, Бабруйск).

Быў заслушаны даклад на пасяджэнні рабочому саюзу працяжэння. І калі старшыня рабочому выступіў крытыкаваць—яго зьянілі ў працы (Бурдо, Ворша). Аб такой-жа самай «дэмакратыі» гаворыць і Халіна в Нова-Барысава і Лайко в фабрыцы «Дзвіна».

Трэба разгортаць самакрытыку, але гэта ня значыць абавязкова шукаць «гучных спраў». Трэба шукаць такі шлях асвятлення ў друку недахопаў, каб без сэнсацыянага папярэджання хваробу—гаворыць тав. Рыц з ЦКМ.

Трэба разгортаць самакрытыку асвятляюць у палітычным працы,—кажа ў прамове тав. Васілевіч—сакратар ЦК КП(б)У—у арганізацыі самакрытыка пайшла ня ў той бок, не на палітычныя якасьці працы. Трэ-

шасціць мець новыя кадры працаўнікоў у прамісловасці ды інш. Трэба падрыхтоўваць кадры—гэта праблема зараз перад намі стаіць.

Шмат якія гаворылі на пленуме адназначна, што пытанні разгортавання самакрытыкі, вылучэння актыву, кадрую, улічэння ў перабудову сістэмы працы камсамолу.

— У галіне прыстасавання работ да запатрабаваньня мас,—кажа тав. Ратнер,—наш Беларускі камсамол адстаў. Нам треба чула адносіцца да кожнага нават дробнага новага пачынання.

Ці-ж мала ў нас ёсць добрых форм працы?

Вытворчыя пераключкі—адна з добрых форм, памірае дзякуючы нашай слабой увазе да яе. А гэта-ж форма самакрытыкі, якая ўцягвае масы моладзі ў практычны ўдзел у вытворчым жыцці.

— Трэба адкінуць «агульныя адзёны», «уважненні», над складаннем якіх «парыцца» наш камсамольскі апарат, а палову камітэцкага кінуць працаваць непасрэдна на мясцох,—гаворыць тав. Сцяпанавіч.

Шмат дэлегатаў падкрэслівалі слабасць працы груп «лёгкай кавалерыі», дзякуючы слабому кіраўніцтву імі з боку камсамольскіх камітэтаў.

калектыўнага савету—ёсць перыны арганізаваныя пасяджэнні. Адна з прычын слабасці работы камісіі зьяўляецца тое, што некаторыя саветы лічаць камісію лішнімі і не ахвартваюць увагі на кіраўніцтва іх дзейнасцю. Да гэтага часу амаль усе камісіі не знаёмы з сваімі абавязкамі, займаюцца пераважна разглядаюць вузка-тэхнічныя даручэнні старшынь саветаў.

Практычная праца сельсаветаў у большасці здавальняе запатрабаваныя сьвязнасьці, але ёсць сельсаветы, якія выносяць агульныя, нічога не гаворачыя пастановы, «ажывіць работу», наглядзець... «спрыяць да ведама» і г. д. (Дрыбінскі, Каменскі сельсаветы).

Надвычайна слаба праводзіцца справадаўнасць членаў сельсаветаў. Яшчэ горшыя змест справадаўнасці дакладу. Гэты даклад часта аводзяцца да пераліку падрыхтаваных паперак, скліканых пасяджэнняў і працэнту выканання падаўку.

Дзейнасць гарсаветаў, на аснове новых палажэнняў значна палепшылася, але разам з гэтым мы павінны адзначыць, што масавая праца не стаіць на належнай вышыні. Аб гэтым можна судзіць перш на перш на наведванні пленумаў і сэкцыяў. На першым месцы па наведванні сэкцыяў стаіць Гомельскі гарсавет, на другім—Аршанскі. Значна адстае Менскі гарсавет, дзе наведванні сэкцыяў не дасягае 40-50 процантаў.

АДМІНІСТРАВАННЕ ЗАМЕСТ КАЛЭКТЫўНАЕ ПРАЦЫ

Актывнасць дэпутатаў шмат у чым залежыць ад уважлівых адносін да працы сэкцыяў і пленумаў з боку прэзыдыумаў гарсаветаў і акрыўканкомаў. Прэзыдыум Аршанскага гарсавету, напрыклад, склаў гарадзкі бюджэт і перадаў яго на разгляд акрыўканкому, не абгаварыўшы яго на пленуме і сэкцыяў. Ёсць рад выпадкаў і ў другіх гарадох, калі прэзыдыум абгаворвае важнае пытаньне, не пераносічы на пасяджэнні сэкцыяў і пленумаў.

Ва многіх гарадох колькасць пасяджэнняў сэкцыяў і пленумаў вельмі невялікая. Асабліва «дзана» Палецка, дзе сэкцыі склікаюцца надвычайна рэдка.

КУЛЬГАЕ СПРАВАДАЧНАСЬЦЬ ГАРСАВЕТАў

Згодна палажэнню аб гарсаветах, яны павінны рабіць справадачы адны раз у тры месяцы; за час існавання гарсаветаў апошняга склікання павінны быць праведзены 7 справадач. Што мы маем на справе?

Аршанскі гарсавет рабіў справадачу толькі два разы, выступалі перад выбаршчыкамі толькі 54 дэпутаты.

Барысаўскі гарсавет рабіў дзве справадачы, з 171 дэпутата выступіла 54. Добрускі савет—толькі адзін раз, з 170 дэпутатаў рабілі справадачы толькі 8, Менскі гарсавет замест 7 раз рабіў справадачу адзін раз, з 301 дэпутатаў выступалі перад выбаршчыкамі толькі 94 чал.

Гэта, зразумела, перашкаджала самакрытыцы ў галіне савецкай работы. Раз намя рэгулярных справадач, няма і каго крытыкаваць. Некалькі слоў аб выкананні на-

МАСАВАЯ ПРАЦА ў ГАРСАВЕТАХ

Далей тав. Хадкевіч характарызуе масавую работу гарадзкіх саветаў.

Гарсаветы, якія працуюць у значна лепшых умовах, чым пазавія савецкія органы, якія знаходзяцца ў пралетарскіх раёнах, павінны быць прыкладам масавай работы.

У 1925-26 годзе, калі мы разглядалі новае палажэнне аб гарсаветах, мы канстатавалі, што праца іх не здавальняе запатрабаваным рабочым мас. Гарсаветы зьяўляліся больш параднымі, мітынгавымі арганізацыямі. Мы пашырылі абавязныя правы гарсаветаў, далі ім апарат, стварылі ў будынку гарадзкіх камунальных аддзелаў гарадзкія камунальныя аддзёны, значна пашырылі адміністрацыйна-гаспадарчыя правы саветаў, вызначылі правы і абавязкі сэкцыяў гарсавету.

САМАСТОЙНЫ БЮДЖЭТ — СЕЛЬСАВЕТАМ

Пастанова 8-га зьезду саветаў гаворыць аб тым, што члены сельсаветаў павінны быць прымацаваны да паселішч і кіраваць сельскімі сходамі.

Але ёсць выпадкі, калі сельскія сходы праходзяць блэ ўдзелаў членаў сельсаветаў ды ўхваляюць пастановы, якія супярэчаць інтарэсам беднаты, калі імі кіруюць асобы, якія пазбаўлены выбарчых праў. У Гомельскай акрузе адзін сельскі сход адмяніў нават пастановы сельсавету.

Перад намі стаіць цяпер задача—стварыць матэрыяльную базу для сельскіх саветаў, вылучыць сельскія бюджеты. Гэта вельмі важная праблема нізавой савецкай работы. У мінулым годзе мы мелі 4 з паловай проц. сельскіх і месцавых саветаў у самастойным бюджэце, у гэтым годзе 7 проц. Наша задача—даць 20-ці процантам сельсаветаў самастойны бюджэт.

Далей тав. Хадкевіч спыняецца на пытанні аб адпаведнасьці направадольных дэпутатаў. Гэтае мерапрыемства ў БССР ужываецца слаба. Менскі гарсавет адкінуў і дэпутата, Мазырскі—3, Аршанскі—7. Усяго адкінулі 21 дэпутат. Гэты працэнт невялікі. Трэба сьмялей ужываць метад адпаведнасьці і замест неправадольных пасыўных дэпутатаў, якія ня выконваюць сваіх грамадзкіх абавязкаў.

Дакладчык характарызуе становішча з вылучэнствам у савецкія арганізацыі.

Пасля 8-га ўсебеларускага зьезду саветаў было вылучана на работу ў цэнтральных установах 16 членаў і кандыдатаў ЦВК—рабочых і сялян. Вылучэнцы зусім справіліся з сваімі задкамі. Лік вылучэнцаў, якія працуюць у якасьці намстаршынь акрыўканкомаў складае 4 чал., намстаршынь акрыўканкомаў—3 чалавекі. У раённых установах і апаратах гарсаветаў вылучаны 71 чалавек.

Наглядаецца некаторае паліпавьненне ў савецкім складзе вылучэнцаў, аднак, наогул треба сказаць, што вылучэнне рабочых і сялян на мясцох прасоўваецца вельмі слаба. Асабліва неабходна-

Асыгнаваньні на капітальнае прама-мысловое будаўніцтва растуць у нашым бюджэце з кожным годам.

Гэты рост вызначаецца ў даволі вялікім працэнтах: на 80 проц. у мінулым годзе, на 84 у гэтым і больш, чым на 60-70 проц., у наступным годзе.

Такім чынам, курс на індустрыялізацыю БССР чырвоная істужкай праходзіць праз наш бюджэт.

Вялікія сродкі атрымлівае і сельская гаспадарка. Больш чым 13 в. палов. міль. рублёў мы ўкладваем безаваротна ў сельскую гаспадарку, а калі ўлічыць крэдыты сельска-гаспадарчага банку, які даюцца на доўгі тэрмін, можна пераканацца, што дзяржаўны бюджэт БССР уцягвае надвычайна вялікую ўвагу ра-вельніц сельскай гаспадаркі.

Праасочны за выкананьнем бюджэту

Заклучныя словы т.т. Каліна і Мікуліча

Пасля прамовы тав. Галавача ў заключных словах выступілі т. т. Калінін і Мікуліч.

Тав. Калінін асабліва падкрэсліў неабходнасьць максымальна-мета-згоднага скарыстаньня сродкаў, якія адпускаюцца на бюджэце і доўг-тэрміновым крэдыце.

Ніводная капейка не павінна пра-расьці дарэмна.

Рабоча-сялянская інспекцыя павінна пільна прасачыць за тым, куды ідуць гэтыя сродкі, якія эфекты яны даюць. Ёсць рад прыкладаў таго, што сродкі на мясцох часта няправільна выкарыстоўваюцца.

Мясцовыя фінансы ў БССР

Новае палажэнне аб мясцовых бюджэтах (з дакладу нам. наркамфіна тав. БУНІНА)

— Дэцэнтралізацыя бюджэту, пашырэнне праў мясцовых саветаў у галіне кіраванья мясцовымі фінансамі, шырокае ўцягненьне працоўных мас у гаспадарчае і культурнае будаўніцтва,— стварылі спрыяючыя ўмовы для палепшэньня разьвіцця мясцовых фінансаў і мясцовай гаспадаркі. Аб гэтым гаворыць шмат фактаў, аб гэтым сьведчаць дэсяткі лічбаў.

Нашы мясцовыя прыбыткі складалі на адну душу насельніцтва ў 1922-23 годзе—1 р. 80 кап., у бягучым годзе яны ўзраслі да 8 р. 20 кап.

Аб'ём нашых мясцовых бюджэтаў склаў у 1923-24 годзе 10.759.000 руб., у 1924-25 годзе—38.674.000 руб., у 1927-28 годзе—42.852.000 руб.

Выдаткі на мясцовых бюджэтах на душу насельніцтва ўзраслі за гэты час з 2 р. 57 к. да 8 р. 38 кап. Адсюль мы бачым, што за 4 гады выдаткі павялічыліся амаль што ў 4 разы (уключаючы і Гомельшчыну).

Калі аналізаваць унутраную структуру мясцовых бюджэтаў—колькі мы ўкладваем на гаспадарку, на культурны сектар, на ахову здароўя—мы можам убачыць буйны рост. У 1923-24 годзе мы выдаткавалі на народную асьвету 3.344.000 рублёў, а ў 1927-28 годзе—15.741.000 рублёў. Выдаткі на ахову здароўя павялічыліся за гэты час з 1.472.000 руб. да 5.421.000 рублёў. На патрэбы мясцовай прамысловасці мы выдаткавалі ў 1924-25 годзе 885.000 рублёў, вараз 1.778.000 руб.

Тэмп нашаму росту нас ня зусім здавальняе, хоць гэты тэмп ня мае прыкладаў у гісторыі. Ні адна капіталістычная дзяржава не разьвівалася такім тэмпам, як краіна Саветаў.

Справа ў тым, што шпарна растуць запатрабаваныя шырокія мас. Далей тав. Галавач спыніўся на пытанні аб радыяльнам скарыстаньні сродкаў, якія асыгнуюцца на бюджэце. Трэба завастрыць увагу ўсіх працаўнікоў на тым, каб БССР атрымала найбольш эканамічны эфэкт ад капітальных укладаў. Трэба звярнуць увагу на якасьці як культурна-асьветнай, так і гаспадарчай працы.

У заключных тав. Галавач адказаў на пытанні наконт перажытых хлебных затруднеўняў.

РСІ можа выканаць гэту задачу толькі пры дапамоце працоўных мас. Рабочыя і сяляне павінны ўзяць пад абстрах нашы мэраліямствы, устанавіць кантроль за скарыстаньнем капітальных укладаў. Абаварэнне нашых гаспадарчых плянаў на шырокіх рабочых і сялянскіх сходах прынясе вялікую карысьць народнай гаспадарцы.

Тав. Мікуліч у сваім заключным слове адказаў на рад выступленьняў дэлегатаў-сялян наконт разьвіцця сельскай гаспадаркі і сельска-гаспадарчага падаўку.

Самакрытыка ў „бягучых справах“

Дубровіцкая ячэйка КП(б)У, Магілёўскай акругі

На адным з адкрытых партыйных сходаў нашай ячэйкі заслухоўваўся даклад францыз сельсавету. Пасля спрэчак і прамой выступаючых былі ўнесены прапановы на дакладу, якія вельмі жорстка і адкрыта білі па хворых баках працы сельсавету.

Адзін з пунктаў гэтае прапановы азначаў: «з боку працаўнікоў сельсавету былі выяўлены выпадкі бюракратызму (старшыня сельсавету «напрасіў» выйсьці аднаго сяліна, калі той пачаў адстойваць правату свае справы)».

Дакладчык—старшыня сельсавету—з гэтым пунктам не згадзіўся, ня медзячы на тое, што аб надобным моманце сьведчыў яшчэ адзін сяліна. Сход пасля гэтага заняўся. Уносілі ровныя прапановы пакоіт пастановы на дакладу. Нарэшце, вырашылі абраць камісію з 5 асоб, якой даручылі выпрацаваць рэвалюцый да чарговага партыйнага сходу. Так было і зроблена, але камісія, мабыць, і цяпер выпрацоўвае рэвалюцый?

Вадай што прыдзецца запсаць у пратаколе сходу ўсім взнамую і

самую дэкую пастанову: «даклад прыняць да ведама і кіраўніцтва».

Вось як наша партыячка разгортае самакрытыку. Ня дзіва, што некаторыя сяляне бяліца сказаць слова супроць працаўнікоў сельсавету, калі партыйны сход і той пераносіць распрацоўку рэвалюцый на «другі раз» і гэтым самым падрывае актывнасць мас.

Недарэмна-ж пытаньне аб самакрытыцы ў Дубровіцкай ячэйцы заслухоўвалася як інфармацыя ў бягучых справах.

А. Лапаеў.

Агітпрапаганда—лябараторыя партасьветы

Адчыніўся апа-габінет ЦК КП(б)У і Менскага акругкому.

Ён існуе ўжо на першы год, але пакуль што не заняў таго паважнага месца, якое павінен заняць.

У сваёй працы наш парткму павінен быць уважлівым у тым, што ў сабе дома ў яго яшчэ няма тых сірыячых абставін, якія неабходны для сталай працы на партучобе.

Тым месцам, тэй лябараторыяй, дзе наш парткму будзе мець максымальнае падрыхтоўваць сябе, узымаць узровень сваіх ведаў павінен зьявіцца партгабінет. Ужо зараз у габінеце падбраны рад матэрыялаў, якія неабходны для кожнага актывіста тага.

Мы зараз разгортаем падрыхтоўчую працу на распачатку заняткаў у сістэме партыйнае асьветы. Наш прапагандасты і радыя слухач павінен падрыхтавацца да чарговых заняткаў, у габінеце яны змогуць знайсьці патрэбны ім матэрыял як кніжны, мясцова-інтэлектуальны, так і арганізацыйна-метадычны на ўсёй сістэме партасьветы, пачынаючы

адзінай партыйнай школай і канчаючы камвуаам. Яшчэ лепш будзе, калі актывісты тут-жа гэты матэрыял будзе і апрацоўваць.

Апрача гэтага прапагандасты і актывісты змогуць знайсьці ў агітпрапаганда матэрыялы на пытаньнях бягучай палітыкі, VI кангрэсу Камінтэрну, ліпнёўскага пленуму ЦК УсеКП(б) і інш.

Габінет ставіць сабе мэту арганізаваць сямінары па ўсіх відах нашай партыйнай асьветы. Да іх працы ўжо зараз треба прыступіць, бо пачатак працы ў школах не за гарамі.

Вялікае месца габінет у гэтым годзе адводзіць групавой кансультацыі. Яна ў нас практыкавалася і ў мінулым годзе, а сёлета яе треба пашырыць.

Дзеля таго, каб лепш абслужыць наведвальнікаў, кансультацыя павяляецца на часткі на мэтавай установе: агульна-групавая (для ўсяго парткму), на пытаньнях VI кангрэсу Камінтэрну, пленуму ЦК, тэорыі левінізму, бягучай палітыкі, метадыцы самастойнай працы і інш.

Для асобных груп прапагандасты, агітгараў-сераднякоў, т.т., якія займаюцца самаадукацыяй, апоргаў ячэек, сакратароў ячэек, кіраўнікоў і прапагандасты на жаночай працы, рабкораў і рабкорак, нізавога культ-актыву і інш. Для кожнай групы на пытаньнях, якія іх цікаваць.

Як лепш паставіць гэтую кансультацыю, павінны выказацца на старонках друку самі актывісты.

Вядома, што тав., якія займаюцца самаадукацыяй, павінны яшчэ шчыльна быць звязаны з габіне-там, бо індывідуал без кансультацыі працаваць ніяк ня зможа, а ў габінеце будучы знаходзіцца кансультацыя, якія змогуць яго штодзённа кансультаваць.

Вядома, што гэта ня ўся праца габінету, але нават і гэта магчыма будзе карысна выкарыстаць, калі погляд на габінет зьмяніцца ў тым напрамку, што на яго будучы глядзець, як на сапраўдную лябараторыю, якая неабходна парткму, што туды треба пайсьці і пойдучы.

П. В.

Індустрыялізацыя народнае гаспадаркі патрабуе мільярдных сродкаў і разьлічана на доўгі тэрмін. Падпіскаю на 2 пазыку мы скарацім гэты тэрмін

„Аж айныя“ загатоўшчыні

У Менскай акрузе загатоўчыні пачаліся, і праведзенай праверкай ужо адзначаюцца адмоўныя моманты ў загатоўчай працы. Так, праўленьні многіх спажывецкіх таварыстваў пакуль што нічога не зрабілі канкрэтнага ў галіве загатоўшчыні.

У Халопеніцкім спажывецкім таварыстве прышлось сустрацца з такім фактам, што загатоўшчыні адмовіўся прыняць ад селяніна скуру

таму, што ён не захачеў «спецыяльна свае рукі». Зразумела, што такіх загатоўшчынаў треба гнаць з кансперацыі.

У Паляна-Узляніскім спажывецкім таварыстве праўленьне нічога не зрабіла ў справе ўрэгулявання пытаньня аб памольным зборы. У раёне гэтага таварыства ёсьць два млынны, а праўленьне не спажывала памольнага збору.

Практыкуюць ранейшыя мэтады (Гомельшчына)

У Гомельскай акрузе пачалася загатоўка ільну-насення.

Першыя дні загатоўчай працы паказалі, што некаторыя загатоўшчыні паўтараюць леташнія памылкі. Прадстаўнікі асобных загатоўчых арганізацый пры спатканьні на дарозе сялянскай падводзі з сярцом тут-жа заагавяваюць паміж сабою спрэчкі—каму купіць тавар.

Падрыхтоўчая праца праведзена слаба (Каралінскі раён, Мазыршчына)

Першыя вынікі праверкі загатоўчага апарату кааперацыі паказалі, што падрыхтоўчая работа да хлеба-загатоўшчыні праведзена слаба. Да гэтага часу яшчэ няма яснасьці, хто пачынае атрымліваць памольны збор—ці сельска-гаспадарыя, ці спажывецкая кааперацыя, і спрэчкі па гэтым пытаньні яшчэ цягнуцца.

Адсутнасьць дакладнага вучоту аб наліжысьці хлебных лішкаў у саўгасах і калгасах перашкаджае сьпачатковаму перакідваньню хлеба з аднаго раёну ў другі.

На нарадзе, якая адбылася, кааператары заявілі, што пляны хлеба-загатоўшчыні на верасень ня будуць выкананы, выступаючы матывы—не дазваляе прапанаваць і існуючы разрыў паміж загатоўшчынкамі і рынковымі цэнамі. Пры такіх дэмабілізацыйных настроях павялічваюцца загатоўшчынаў бракуюць на прыходзіцца чакаць сьпачатковага выкананьня плянаў па хлебазагатоўшчыні.

Мастацтва былых бяспрытульных

Сотні людзей штодзённа наведваюць выстаўку вырабаў, якія даставілі выхаванцы дзяржаўнай дамоў. Рэвнэстаўныя экспанаты выстаўкі сьведчаць аб значных дасягненьнях у галіве працоўнага выхаваньня на ўстаноў для бяспрытульных. Побач з наўнымі, але ўжо таленавітымі твораў мастацтва (картэж Максіма Горькага, карціна «Намунары», плякаты, пошталкі), кідаюцца ў вочы добра зробленыя прадметы вытворчасьці роўных майстараў дацячых устаноў.

Менскія вытворчыя майстэрні выстаўлілі свае сталічныя, пераарытныя, шпаліны вырабы. Клюб-сталоўка для бяспрытульных робіць надзвычайна дэтарці. Каленія для бяспрытульных у Сьвіслацкім Гарэдку выставіла капусту, моркву, саржанцы і інш.

Выстаўку абслугоўваюць са ўласнасьцю і з вялікай сур'ёзнасьцю хлопцы і дзяўчаты дзі-

Там, дзе будзеца Новая гаспадарка (Мазырская акруга)

У 32-х вярстох ад г. Мазыру, у с. Скрыгалава, знаходзіцца Палеская с.-г. вопытная станцыя. Гэты культурны цэнтр сельскай гаспадаркі, які мае ўсебеларускае значэньне, за два гады сваёй працы зрабіў вялікі прок наперад у справе вывучэньня кармавога харчаваньня жывёлы і палешаньня ўраджайнасьці пясчанай глебы.

Ваколічнае сьляніства зацікавілася гэтым культурным асяродкам: штодзённа сюды ходзяць хадакі і просяць навуцкіх іх наладзіць гаспадарку пановаму, адусьціць ім неабходную колькасьць культурнага насення, мінеральных угнаеньняў і г. д. Пры арганізацыі Палескай станцыі займала 82 гект. зямлі, было завербавана 31 сялян-вопытнікаў. Цяпер станцыя займае 553 гект. Навыкарыстаную балотную пясчаную зямлю яна абярнула ў багатае ўраджайнае поле. Сьляноўшчынаў налічваецца ўжо 92 ч.

Пашырэнне рабочага унівэрсытэту ў Віцебску

ВІЦЕБСК. (Наш кар.). Віцебскі навуковы ўнівэрсытэт у сьлянінскім навуковым годзе лямі шырэй разьвівае сваю дзейнасьць. Адно аддзяленьне ўнівэрсытэту адкрываецца ў буйнейшым рабочым раёне Маркаўшчыны, куды будзе ўлічана 150 чалавек. Гэтымі днямі рада ўнівэрсы-

тэту настанавіла адкрыць лямі адно аддзяленьне спецыяльна для сялян на 100 чалавек. Заняткі будуць влічаны два разы ў тыдзень.

Наш край багаты торфам, яго хопіць у нас на 1.000 гадоў, а гэта галоўны матар'ял, які ўжываецца для ўгнаеньня і вышкі надзвычайна добрага. Торф сьлянінству нічога не каштуе, яго треба толькі перавозьці. Адсюль зразумела, якое вялізнае багацьце захавана ў нашай беднай пясчанай зямлі.

Да гэтага часу на Палескай станцыі было тры аддзелы: палешаньства, аграхміі і арганізацыйна-гаспадарчы аддзел. Зараз адкрываецца яшчэ два—жывёлагадоўчы і насенна-рассадны. У гэтых аддзелах будзе праводзіцца вялікая праца ў сэнсе вывучэньня лепшага выкарыстаньня сельскай гаспадаркі. Каштарыс на 1928-29 гаспадарчы год для станцыі складае каля 80.000 руб., з якіх на жывёлагадоўлю—10.000 руб., насенна-водства—16.307 руб., для гідра-тэхнічнай работы—16.240 руб. М. Вапелынік.

Хуліган-настаўнік (Барысаўшчына)

Настаўнік Ніўскае школы, Вягомльскага раёну, Пятрусь Патапаў вельмі нядаўна адносіцца да сваіх абавязкаў. Ён зьвяртае больш увагі на гарэлку, чым на школу. Аднойчы Патапаў прышоў на пасяджэньне РВК. Ён быў у дрэнным п'яным і пачаў буяніць, а калі начальнік міліцыі пранімаў накінуць памышканьне, то Патапаў схваціў яго за грудзі і хацеў пабіць. Толькі падасьпеўшым міліцыянерам удалося асадыць гэтага хулігана-настаўніка і завесці ў міліцыю.

Юрыдычныя курсы для вылучэнцаў (Віцебск)

ВІЦЕБСК. (Наш кар.) Пры віцебскім акруговым судзе арганізаваны юрыдычныя курсы для рабочых, вылучаных у органы юстыцыі.

Цэнтральны беларускі клуб у Маскве (Ад нашага маскоўскага карэспандэнта)

МАСКВА, 17. У Маскве пражывае звыш 13 тысяч беларусаў. У вялікай большасьці выпадках яны належаць да складу кваліфікаваных рабочых і працоўнай інтэлігенцыі.

Побач з агульна-культурнымі ўстановамі, у Маскве функцыянуе рад нацыянальных клубоў, з якіх на адным з першых месцаў стаіць цэнтральны беларускі клуб.

Ён аб'яднае каля 600 чалавек, а, улічваючы членаў сям'і, абслугоўвае звыш тысячы чалавек. Такім чынам, значная частка беларускага насельніцтва Масквы ахоплена працай клубу. Траба, акрамя гэтага, адзначыць, што вечары і канцэрты, якія наладжвае клуб, прыцягваюць шмат наведвальнікаў, якіх у большасьці выпадках зьяўляюцца тымі-ж беларусамі, але яны не зарэгістраваны ў клубе.

З сярэдніх верасня пачалася зімовая праца клубу. Аднаўляецца дзейнасьць раду гурткоў, арганізаваных пры клубе. Функцыянуюць гурткі—харавы, музычны, драматычны. Яны ставяць беларускія п'есы і г. д.

Пасобныя гурткі вывучаюць беларускую літаратуру, гісторыю і эканоміку Беларусі. У гэтым годзе падрыхтоўваецца арганізацыя новага гуртка па вывучэньні імпэрыялістычнай і грамадзянскай вайны ў Беларусі. Праграма

говай кантрольнай камісіі, тав. Капалеўскага за безгаспадарчасьці зніжаныя працы. Справа аб безгаспадарчасьці перададзена пракурору для прыцягненьня вінаватых да судовай адказнасьці.

Л. Балноўскі.

працы гурткоў і ўсяго клубу ўцалі, на зімовы перыяд зьяўляюцца ўдзельніцамі. Клуб не парнуў звязаны з культурай і бытам Беларусі, таму асноўнымі тэмамі прапрацоўкі ў гуртках зьяўляюцца беларуская народная творчасьць.

Да гэтага часу клуб мае ўдзяляў увагі быту беларускіх жанчын у Маскве, а іх тут ня мала. Зараз паказаны недахоп будзе вышчынам: ствараецца спецыяльны бытавы гурток для беларусаў. Клуб мае выхавальны бібліятэку. Яна пастаянна папаўняецца новай літаратурай з БССР; вынісваюцца ўсе колькі-небудзь важныя перыядычныя беларускія выданьні як газэты, так і часопісы. Некаторыя выданьні, у зьяўленьні ў умовах нашай краіны, прыходзіцца вылісваць у мескальскіх энзимілярах.

Вада клубу—гэта агульнасьць добрага памяшканьня. Клуб займае некалькі пакояў, мае залю, але гэтага мала. У зімовы перыяд, калі на клубны арганізаваныя выбары ў усіх кляпоў Масквы шмат людзей, у клубе становіцца цесна. Памяшканьне клубу треба пашырыць. Ставіцца пытаньне аб перадачы яму залі кіноапарату Беларускага, што зьяўляецца тут-жа радам. Дарчыма аб гэтым кіно-тэатры, колькі раз мы не прыходзілі міма яго плякатаў, амаль ні разу не заўважылі аб'ектаў аб'яваў дэманстрацыі беларускіх карцін. Кіноапарат ставіць усё, а беларускія фільмы пакідаюцца тут-жа радам. Дарчыма аб гэтым кіно-тэатры, колькі раз мы не прыходзілі міма яго плякатаў, амаль ні разу не заўважылі аб'ектаў аб'яваў дэманстрацыі беларускіх карцін. Кіноапарат ставіць усё, а беларускія фільмы пакідаюцца тут-жа радам. Дарчыма аб гэтым кіно-тэатры, колькі раз мы не прыходзілі міма яго плякатаў, амаль ні разу не заўважылі аб'ектаў аб'яваў дэманстрацыі беларускіх карцін. Кіноапарат ставіць усё, а беларускія фільмы пакідаюцца тут-жа радам.

С. Шумні.

ПЭРУ ЦІ ПАЛЕСЬСЯ

Новыя калянізацыйныя пляны Польшчы

Мяркавалася наладжваньне эміграцыі ў францускім каленіі ў Афрыцы (асабліва Паўночнай), выстаўлялася трэбаваньне аб уласнай каленіі, аб'яўлялася эміграцыйныя магчымасьці ў паўднёва-амерыканскіх рэспубліках. Адна з іх—Пэру—сама запрапанавала польскаму ўраду адвясці тэрыторыю пад каленізацыю індзейскімі перасяленцамі. Польшка ўрад выслаў спецыяльную экспэдыцыю дзеля абсьледваньня адвеззены абшараў. Экспэдыцыя ўжо вярнулася і ў хуткім часе мае абвясціць справаздачу.

У сувязі з гэтым сямі польскае буржуазіі і ў польскае буржуазным друку ішоў аживілася цікавасьць да эміграцыйных і каленізацыйных праблемаў. Аджыла і спрэчка паміж староньнікамі каленізацыі Зах. Беларусі і Валыні і староньнікамі эміграцыі за мора. Адзін з прыхільнікаў каленізацыі Палесся пасля яго асушэньня інжынер Тылінгэр надаўна зьявіўся ў «Кур. Варш.» артыкул пад назваю «Пэру ці Палесся», дзе стараецца давесці, што шмат карыснай і рацыянальнай наладзіць наступовую эміграцыю Палесся, чым дапусьчаць адпаведна людзкога і фінансавага капіталу за мора і беспаваротную яго страцу. Аблічаны інжынер Тылінгэра і падгатоўчыя крокі польскага ўраду да асушэньня Палесся маюць цікавасьць і дзеля нас.

Дэкрэтам прэзыдэнта, абвешчаным у № 17 «Дзяньніка Устава», пры міністэрстве грамадскіх працаў створана спецыяльнае «Бюро пралянаў» мэліярацыі Палесся. Задача яго—апрацаваньне агульнага праекту і каштарысу працы. Дзейнасьць бюро разлічана на 4 гады і на яе адпущана 6 мільёнаў злотых (каля 1.220.000 руб.). Згодна декрэту павінна быць праведзена вывучэньне водна-балотнага абшараў ўсяго Палесся, з боку прыроднага, тэхнічнага і гаспадарчага. Найперш за ўсё павінна быць апрацавана падрабязная карта Палесся. Дзеля гэтага ўстаноўлена 68 сталых пунктаў землямернай сеткі і 400 пунктаў нівэляцыйнае. Апраца та-будзе створана сетка пунктаў дзеля вывучэньня роўні і руху водных масаў, атмасферных зьяў і г. д. Пасля таго будзе праведзена агра-намічнае вывучэньне раёну і вырашана, які тып гаспадаркі найбольш мэтагэодны ў наасобных раёнах.

Апраца праектнага бюро створана яшчэ «Сталая дарадчая камісія» з прадстаўнікоў зацікаўленых міністэрстваў і ваяводстваў: Палескага, Наваградзкага, Беларускага і Валынскага, шэфа Віленскае дырэкцыі водных і шляхоў і дырэктару праектнага бюро. Камісія мае сваім заданьнем каардынацыю працы ўсіх устаноў, якія маюць дачыньне да мэліярацыі Палесся. Цяпер пачаўся найважнейшае пытаньне, дзе ўзяць грошы на асу-

шэньне 1.800.000 гектараў палескіх балотаў.

Са сваімі хворымі фінансамі Польшча адца вырашыць такую вялікую задачу ня можа. Рабіліся спробы зацікавіць заходнюю буржуазію. Прыяжджала (гады 2 назад) камісія ад Лігі Нацыяў, але потым якаясь справа ішоў заціка. Заходня-эўрапейскія капіталісты баіцца ўсаджваць свае грошы ў Палескія балоты, бо ня ўпэўнены ў трываласьці іх апрацоўваньня пад Польшчай. Надзеі на значныя ўклады замежнага капіталу пакуль што не апраўдваліся.

Пры такіх абставінах асноўная і значная цікавасьць аргыкул інжынера Тылінгэра ў тым, што ён даводзіць магчымасьць і карыснасьць частковае, наступовае мэліярацыі. Па яго аблічэньнях перавозка сям'і эмігрантаў у Канаду, Бразілію, Пэру альбо Аргентыну каштуе за 5 чалавек каля 5.000 злотых (1100 руб.).

Асноўная-ж, чарнавая асушка і гектары балота ў Палесся каштуе 250 руб. ды на далейшае надрыхтаваньне яго да культуры—яшчэ 300-400 зл. Такім чынам на 1 гектар треба затраціць агулам каля 600 зл. (132 р.). За тры грошчы, што трацяцца на перавозку эмігранцкае сям'і і можна ў Палесся надрыхтаваць 7-8 гектараў зямлі.

На меркаваньнях інжынера Тылінгэра асушэньне Палесся чужа вельмі часткамі; у якасьці працы першае чаргі ён называе перабудову і паглыбленьне каналу ад Кобрына да Пінны—60 кілім. даўжыні, каб на ім маглі хадыць судны ў 400 тонаў. Аднавіць праект ужо апрацаваны міністэрствам грамадскіх працаў. Працу стома выкадаць за 3-4 гады коштам 16 мільён. злотых. Паглыбленьне каналу дасць асушэньне ўсяго басэйну Верхняга Мухавца і прылягаючых да каналу балотаў (Дубовае балота), усяго 200.000 гектараў. «Дубовае балота» ляжыць на 14 мэтраў вышэй узроўню Пінны над Пінскаю і, па думцы Тылінгэра можа быць асушана несалежна ад рэгуляцыі Прыпяці ў паразуменьні з Савецкім урадам.

Чакаць пакуль будзе агульнае паразуменьне з СССР у справе мэліярацыі Палесся—на думцы Тылінгэра—няма патрэбы.

Агулам польская буржуазія рэальнае ўпакваць у Заходняе Палессясе 200.000 сям'яў польскіх сялян (каля 1 мільёна чалавек). Надае і правесці гэта ў кароткі тэрмін з дапамогай замежнага капіталу не абыдзецца, і цяпер пачынаецца больш павольная праца сваімі ўласнымі сіламі, аблічана на цэлы рад гадоў.

Як і плян асадыцтва, так і гэты плян наступнае каленізацыі Палесся, разлічаны на задушэньне беларускага і ўкраінскага селяніна. Але ці паспее польская буржуазія яго правесці—гэта стаіць пад вялікім знакам запытаньня.

Клуб на курных ножках

Без вакоў і дзьвярэй (Ворша)

Кенскае становішча з камсамольскім клубам у горадзе Дружынаўскага боку, так і ўнутры. Страшна падумаць аб зімовай працы ў клубе, якую прыдзецца праводзіць в восені. У клубе абвальваецца тыткаваньне, і моладзь нават баіцца заходзіць у памяшканьне; ганак і сходзіць паломаны, і сам чорт можа нагу зламаць, дзьверы і вокны разбіты.

Моладзі застаецца або пайсьці ў рабоча-партыйны клуб, куды не дапускаюць ня-членаў клубу, або бацька да вуліцаў.

Тэхнік ужо склаў каштарыс рамонт, але гарсавет не задырэжваў каштарысу і адмовіў у рамонт. Рамантуецца самі—адлаваў гарсавет, а клубнага бюджэту ледзь хапае на штодзёныя патрэбы.

Л. Х.

Міхась Баравы.

